MAATALOUS

Tänä vuonna tiliä tekevät vain Agrimarket ja polttoainekauppias.
VILJELIJÄ JYRKI VÄLIMÄKI, NAKKILA

Rehuviljoista voi tulla pula

Sateet ovat pilanneet niin paljon viljaa, että ohraa saatetaan joutua tuomaan. Myös kauran varastotilanne tiukkenee ja vientimahdollisuudet kutistuvat.

Pro Agria julkaisi tiistaina ylimääräisen kasvutilannekatsauksen myöhäisen sadonkorjuun takia. Sen mukaan 5–10 prosenttia viljoista jäänee korjaamatta.

Heikoin tilanne on kevätvehnässä ja kaurassa. Kumpaakin saattaa jäädä joka viides hehtaari peltoon. Ohrasta puimatta jäävän osuudeksi arvioitiin noin 10 prosenttia.

Puimatta jäävät lohkot leikkaavat ison loven kotimaan viljasatoon. Tietopalvelukeskus (Tike) arvioi syyskuun alussa viljasadoksi 3,8 miljardia kiloa. Kun Pro Agrian arviot otetaan huomioon, viljan kokonaissato saattaa pahimmillaan kutistua 3,3–3,4 miljardiin kiloon.

Se on hyvin lähellä kotimaan viljankäyttöä. Vilja-alan yhteistyöryhmä julkaisi syyskuun alussa viljatase-ennusteen, jossa se arvioi viljalajien varastotilannetta ensi kesänä.

Kotimaan satoarviona käytettiin Tiken syyskuun alussa tullutta ennustetta, runsasta 3,8:aa miljardia kiloa.

Viljaa piti riittää reilusti

Vilja-alan yhteistyöryhmä arvioi Tiken satoennusteeseen nojaten kuukausi sitten, että viljatase on reilusti ylijäämäinen ja vehnää, ohraa ja kauraa riittää vientiin.

Kun Pro Agrian arviot puimatta jäävästä viljasta otetaan huomioon ja puimattomat viljat poistetaan yhteistyöryhmän ennusteesta, tilanne muuttuu ratkaisevasti. Ohran ja myös kauran varastot näyttävät kutistuvan lähes olemattomiin ennen seuraavaa, syksyn 2013 satoa.

Viljatilanne saattaa olla parempi kuin tilastojen perusteella näyttää, sillä Tiken satoennustetta voi pitää varovaisena. Monin paikoin viljasadot ovat olleet odotettua parempia, ja etenkin vehnästä mutta myös kaurasta on saatu isoja satoja.

Tarkennusta satoihin saataneen marraskuun lopulla, kun Tike julkaisee otantaan perustuvan ennusteen sadosta. Siinä otetaan huomioon myös puimatta jääneet viljat.

Ohraa saatetaan joutua tuomaan

Kauraa riittää, jos viennistä tingitään. Se saattaa tarkoittaa, että viljan viejät jättävät osan pitkäaikaisista vientisopimuksista täyttämättä.

Ohrassa varastotilanne ovat vielä tiukempi ja laarit saattavat tyhjentyä niin, että vajetta joudutaan paikkaamaan rehuvehnällä. Poissuljettua ei ole, että rehuohraa saatetaan joutua myös tuomaan.

Paljon riippuu siitä, miten sianlihantuotanto kehittyy. Tuotanto on supistunut kustannuskriisin takia ja saattaa alittaa kotimaan kysynnän ensimmäisen kerran vuosikymmeniin.

Tike julkaisee oman viljataseen. Tuorein on parin viikon takaa ja koski viime satokautta. Se antaa osviittaa myös tälle kaudelle.

Lopputulos on vielä Vilja-alan yhteistyöryhmän ennustetta karumpi, vaikka laskelmassa otetaan huomioon sianlihan tuotannon lasku.

Varastot tyhjät ensi kesänä

Viime kesänä ohran varastot olivat hyvin vähissä, kun myöhäisen syksyn takia uutta saatiin kaksi–kolme viikkoa tavallista myöhemmin.

Ensi kesänä tilanne on vielä tiukempi. Ohralaarit alkavat tyhjentyä kesällä, mikäli Pro Agrian ennusteet sadosta toteutuvat.

Vajetta voidaan paikata jossain määrin rehuvehnällä. Vehnää on runsaasti varastossa ja lisäksi sato kattaa reilusti kotimaan leipä- ja rehuvehnän tarpeet.

Ohravajeen täyttäminen tyhjentää myös vehnälaareja. Lisäksi vehnää on viety syksyllä ja kauppoja lienee sovittu pitkälle loppusyksyyn.

On mahdollista, että Suomen viljavarastot kutistuvat pienimmilleen vuosikymmeniin ensi kesänä.

VEIKKO NIITTYMAA

MARKKU VUORIKARI

Jyrki Välimäki sai keskiviikkona loput kaurat puiduksi. Märkä vilja holvaantui puimurin säiliöön.

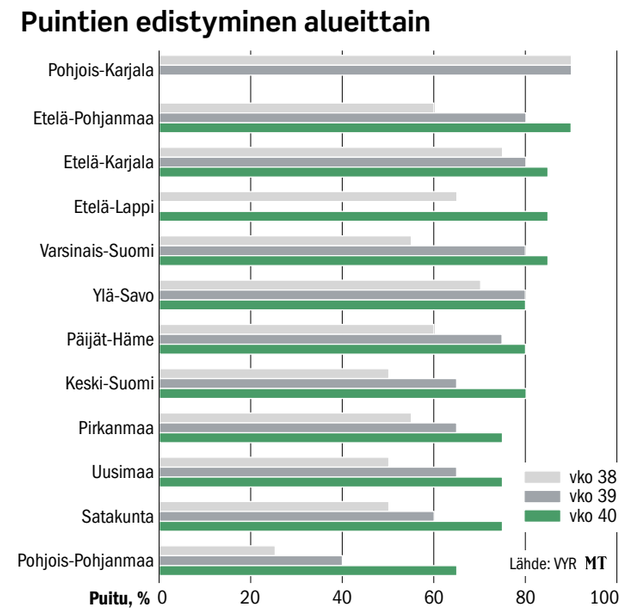

Viljoista alkuviikolla puimatta viidennes

Myöhään puidut kannattaa pitää erillään

Vilja-alan yhteistyöryhmä arvioi, että viljoista oli tämän viikon alussa puimatta viidennes. Alueesta riippuen puidun alan osuus vaihteli välillä 65–90 prosenttia.

VYR:n puintiseurannan asiantuntijaraadin arviot ovat hyvin samansuuntaiset kuin tiistaina julkistettu Pro Agrian kasvutilannekatsaus.

Ohran puinnit ovat pisimmällä: puimatta oli viikon alussa 10–20 prosenttia.

Kaurasta oli vielä pellossa 15–25 prosenttia ja kevätvehnästä suunnilleen saman verran.

Kevätöljykasvien puinnit ovat yhä alkutekijöissään. Monilla alueilla niistä oli alkuviikolla korjattu selvästi alle puolet, paikoin vain 20–25 prosenttia.

Viljan puintikosteudet ovat olleet edelleen korkeita, 20–30 prosenttia, ja kuivausajat pitkiä.

Kuivauskapasiteetti on rajoittanut puintien etenemistä. Lyhyinä poutahetkinä on pyritty puimaan kärryjä täyteen kuivausta odottamaan. Ongelmana on, että märkä vilja alkaa nopeasti lämmetä kärryissä ja sen laatu huononee.

Peltojen kantavuus on edelleen heikentynyt. Kaikille pelloille ei päästä puimurilla, vaikka poutapäiviä tulisi.

Pro Agria arvioi omassa katsauksessaan, että viljasadosta jää korjaamatta 5–10 ja öljykasveista 10–15 prosenttia.

Viime viikolla puidun ja vielä puimatta olevan viljan laatu on heikentynyt. Kauralla väri on tummunut ja hometoksiineja on esiintynyt enemmän.

Vehnällä sakoluku on laskenut ja siementen on havaittu itävän tähkässä.

Myös rypsi itää paikoin liduissa.

Laatuerojen takia viimeksi puidut ja vielä puimatta olevat erät kannattaa pitää erillään aiemmin puiduista, VYR muistuttaa.

SATU LEHTONEN

”Niin hankala syksy kuin olla voi”

NAKKILA (MT)
”Reilu 30 hehtaaria ja hiukan rahtia jäljellä”, nakkilalainen **Jyrki Välimäki** kertoi puintitilanteestaan torstaina aamupäivällä.

Korjuuolot ovat olleet niin vaikeat kuin vain olla voi, hän toteaa. ”Tänä vuonna tiliä tekevät vain Agrimarket ja polttoainekauppias.”

Kaikkiaan Välimäellä on omaan lukuun puitavaa pari sataa hehtaaria: ohraa, vehnää sekä hiukan kauraa ja rypsiä.

Jatkuvien sateiden lisäksi ongelmana on ollut liian hitaasti karttuva lämpösumma.

”Vehnä ei tahtonut valmistua, ei myöskään kaksitahoinen ohra. Kaura meni sateissa lakoon.”

Välimäen viljat eivät vielä ole itäneet tähkään. ”Pystyviljat ovat pelastettavissa, mutta lakoontuneet on menetetty.” Omat kauransa hän sai kuitenkin lopulta puitua keskiviikkona.

Puintikosteudet ovat olleet 20:n ja 30 prosentin välillä ja kuivausajat 10–20 tuntia.

Välimäen pelastus oli oikeaan aikaan tehty kuivuriremontti. ”Se pelasti minun syksyni.” Lisäksi käytössä on ollut vuokrakuivuri.

Öljylaskua pienentää hake, joka antaa lisälämpöä viljan kuivaukseen.

Nyt Välimäki murehtii, miten maat saadaan muokatuksi. ”Ja miten ne, joilla on juurikasta, saavat sen ylös.”

Hän on menossa auttamaan tuttua isäntää rypsin puinnissa, jotta tämä pääsisi juurikkaan nostoon. ”Tällaisena vuonna on naapuria jelpattava.”

”En anna periksi”

Välimäki toteaa, että tänä vuonna satoa ja laatua saavat vain ne, jotka ovat panostaneet viljelyyn. Korrensääde oli välttämätön.

Myös maan rakenne ja ojitus korostuvat.

Hankalasta syksystä huolimatta Välimäki ei aio antaa periksi. ”Mulla on tuossa vuoden ikäinen poika kasvamassa ja emäntäkin on innolla mukana.”

Torstaina tilanne näyttikin valoisammalta. ”Nyt on erittäin hyvä keli. Saatiin puimuri puttaa eilisistä karansotkuista ja voitaisiin lähteä ajamaan loput vehnät.”

”Onneksi minulla on renkejä ajamassa traktoreita. Maatalous kaipaa ammattitaitoista työvoimaa ja mahdollisuuksia palkata sitä.”

SATU LEHTONEN

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Lihanmyynti kasvaa Ruotsissa

Ruotsissa myytiin viime vuonna lihaa 12 prosenttia edellistä vuotta enemmän. Vuodesta 2000 kasvua on kertynyt runsas 90 prosenttia, kertoo Jordbruksaktuellt.

Kuluttajat ovat lisänneet lihan kulutusta, vaikka se on kallistunut noin yhden prosentin verran.

Statistiska Centralbyrån luvuista ei käy ilmi, miten suuri osa myydystä lihasta on tuotettu Ruotsissa.

Luomutuotettujen elintarvikkeiden ja alkoholittomien juomin osuus kaikesta viime vuoden myynnistä oli 4 prosenttia.

Seminaari paneutuu umpilehmien hoitoon

Umpilehmien hoitoon ja ruokintaan paneudutaan 8. lokakuuta Toholammilla ja 9. lokakuuta Oulussa järjestettävässä seminaarissa.

Maksuton seminaari on tarkoitettu maidontuottajille ja alan asiantuntijoille.

Umpikauden hoidosta ja olosuhteista luennoi muun muassa hollantilainen eläinlääkäri **Joep Driessen** Vetvicestä.

Seminaarin järjestää Oulun seudun ammattikorkeakoulun (OAMK) Luonnonvara-alan yksikön Vene – Verkostot nautakarjatalouden edistäjinä -hanke.

Märkyys vaikeuttaa sokerijuurikkaan nostoa

Säkylän sokeritehdas käynnistyi keskiviikkona puolilta päivin. ”Tehoa nostetaan pikkuhiljaa sen mukaan, miten raaka-ainetta saadaan”, Sucroksen maatalousjohtaja **Matti Kukkola** kertoo.

Nostokelit ovat erittäin vaikeat. ”Monesta suunnasta on kuulunut, että tosi märkää on ja pellot pehmeitä.”

Säkylän suunnalla korjuu sujui torstaina, Kukkola kertoi. ”Mutta savisilla alueilla Varsinais- ja Vakka-Suomessa on ongelmia.”

Nostoja hidastaa myös, että viljaakin on paljon korjaamatta.

Myös viime syksy oli paha. Silloin sateet kuitenkin alkoivat myöhemmin. Nyt koko syyskuu on ollut sateinen.

> Sateinen sää ei ole omiaan kerryttämään sokeria, siihen tarvittaisiin kuulaita syyspäiviä.

Viime vuonna käytännössä kaikki juurikkaat saatiin lopulta ylös, ja siihen Kukkola uskoo nytkin. ”Mutta kyllä se nosto näillä keleillä aika möyrimistä on ja kuormiin tulee paljon multaa.”

”Yhtään ei enää tarvita vettä. Meille sopisi, että poutaa olisi jouluun asti!”

> Täysillä käydessään tehdas käsittelee multaista juurikasta noin 8 000 tonnia vuorokaudessa.

Torstaina aamupäivällä tehtaalle oli tullut muutama tuhat tonnia juurikasta. Vaikka kasvukausi on ollut viime vuotta heikompi, juurikas näyttää Kukkolan mukaan hyvän kokoiselta.

Viiden viime vuoden keskisato on 40 tonnia hehtaarilta, ja lähelle sitä on mahdollista päästä, hän sanoo. ”Ehkä sinne 38 tonnin tietämille.”

Sokeripitoisuudesta Kukkola ei vielä uskalla sanoa mitään, koska näytteitä on otettu vähän. Sateinen sää ei ole omiaan kerryttämään sokeria, siihen tarvittaisiin kuulaita syyspäiviä.

Tänä syksynä juurikkaita tulee 751 sopimusviljelijän pelloilta. Juurikasta kasvaa 11 800 hehtaarilla.

Täysillä käydessään tehdas käsittelee multaista juurikasta noin 8 000 tonnia vuorokaudessa. Se tarkoittaa keskimäärin 250 rekkakuormaa päivässä.

SATU LEHTONEN

MARKKU VUORIKARI

Maanviljelijä Mika Ojalehto nosti sokerijuurikasta keskiviikkona Luvialla.

Pouta ajoi juurikkaan nostoon

LUVIA (MT)
Keskiviikon poutakeli sai luvialaisen maanviljelijän **Mika Ojalehdon** aloittamaan sokerijuurikkaan noston. Iltapäivään mennessä oli tienvarteen karttunut juurikkaat kahdelta hehtaarilta, 12 hehtaarin urakka oli vielä edessä.

Ojalehto sanoo seudulla sataneen syyskuussa yli 100 milliä vettä. Nostokoneen perässä pystyi kävelemään pikkukengillä. Maa on hyvärakenteista, mutta Ojalehto kiittelee myös hyvää salaojitusta oivallisista nosto-oloista.

Ojalehdon tilalta saatiin korjattua vilja jo elokuussa. Aikaista ohraa kasvoi 12 hehtaarilla. ”Sato oli keskinkertainen”, hän arvioi.

JUHA AALTOILA